

III kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-80-00

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o Inspekcji Handlowej.

Projekty podstawowych aktów wykonawczych do ustawy zostaną przekazane niezwłocznie po zakończeniu prac nad ich przygotowaniem.

Pragnę jednocześnie poinformować, że projekt ustawy jest związany z dostosowywaniem polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Prezes Rady Ministrów.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

U S T A W A

z dnia

2000 r.

o Inspekcji Handlowej.

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1

1. Inspekcja Handlowa, zwana dalej „Inspekcją”, jest organem kontroli powołanym do ochrony interesów i praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa.
2. Ustawa reguluje zadania i organizację Inspekcji, prawa i obowiązki przedsiębiorców, zasady postępowania organów Inspekcji oraz prawa i obowiązki pracowników Inspekcji.
3. Do postępowania przed organami Inspekcji w zakresie nie uregulowanym ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 2

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) przedsiębiorcy – należy przez to rozumieć podmiot prowadzący działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej oraz importerów,
- 2) produkcie – należy przez to rozumieć dostarczaną przez przedsiębiorcę, zarówno odpłatnie, jak i nieodpłatnie, rzecz ruchomą przeznaczoną dla konsumentów lub nadającą się do takiego użytku; produktem jest zarówno rzecz nowa, jak i używana lub naprawiana bądź regenerowana; w rozumieniu ustawy produktem nie są jednak rzeczy używane wprowadzane na rynek jako antyki albo rzeczy wymagające naprawy lub remontu przed użyciem, jeżeli dostarczający powiadomił konsumenta o właściwościach rzeczy,
- 3) usługach – należy przez to rozumieć czynności świadczone przez przedsiębiorców na rzecz ludności, przeznaczone dla celów konsumpcji indywidualnej lub zbiorowej,
- 4) dokumentach normalizacyjnych - należy przez to rozumieć normy i specyfikacje techniczne ustalające zasady, wytyczne lub charakterystyki odnoszące się do różnych rodzajów działalności lub ich wyników oraz środki i kryteria sprawdzania zgodności z nimi wyrobów i usług,
- 5) jakości – należy przez to rozumieć ogół właściwości produktów lub usług, które wiążą się z ich zdolnością do zaspokajania stwierdzonych lub przewidywanych potrzeb konsumenta,
- 6) konsumencie – należy przez to rozumieć każdego, kto zawiera umowę z przedsiębiorcą w celu bezpośrednio nie związanym z działalnością gospodarczą,

- 7) kontroli – należy przez to rozumieć zespół czynności wykonywanych w toku postępowania kontrolnego w celu realizacji zadań i kompetencji określonych w ustawie lub w przepisach odrębnych,
- 8) kontrolowanym - należy przez to rozumieć przedsiębiorcę, którego działalność jest kontrolowana,
- 9) zabezpieczeniu – należy przez to rozumieć czynności wykonywane w celu zachowania w nie zmienionym stanie rzeczy lub dokumentów objętych kontrolą albo w celu zabezpieczenia nienaruszalności pomieszczeń kontrolowanego i środków przewozowych,
- 10) inspektorze – należy przez to rozumieć pracownika Inspekcji upoważnionego do przeprowadzenia kontroli,
- 11) przedstawicielu – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentowania kontrolowanego lub przez niego zatrudnioną przy wykonywaniu czynności związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Art. 3

1. Do zadań Inspekcji należy:

- 1) kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów odrębnych, w zakresie produkcji, handlu i usług,
- 2) kontrola produktów znajdujących się w obrocie handlowym lub przeznaczonych do wprowadzenia do takiego obrotu, z zastrzeżeniem ust. 2, oraz kontrola usług,
- 3) podejmowanie mediacji w celu ochrony interesów i praw konsumentów,
- 4) organizowanie i prowadzenie stałych polubownych sądów konsumenckich,
- 5) prowadzenie poradnictwa konsumenckiego,
- 6) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub przepisach odrębnych.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1 pkt 2, nie obejmuje kontroli jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych u producentów i w obrocie hurtowym oraz kontroli jakości zdrowotnej środków spożywczych i używek określonych w przepisach odrębnych.

Art. 4

Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) przedsiębiorców działających na terenach zamkniętych, podlegających Ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Sprawiedliwości,
- 2) przedsiębiorców produkujących energię lub prowadzących handel hurtowy i detaliczny energią,
- 3) przedsiębiorców produkujących paliwa,
- 4) banków oraz prowadzonej przez nie działalności bankowej,
- 5) ubezpieczeń oraz działalności ubezpieczeniowej,
- 6) usług pocztowych i telekomunikacyjnych,
- 7) usług pośrednictwa finansowego,
- 8) usług informatycznych,
- 9) usług naukowo – badawczych,
- 10) usług w zakresie edukacji,
- 11) usług w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej.

Rozdział 2 Organizacja Inspekcji

Art. 5

1. Zadania Inspekcji określone w art. 1 ust.1 i art. 3 ust. 1 wykonują następujące organy:
 - 1) Główny Inspektor Inspekcji Handlowej, zwany dalej "Głównym Inspektorem",
 - 2) wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora inspekcji handlowej, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem”, jako kierownika wojewódzkiej inspekcji handlowej wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie.
2. W rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Inspekcji, organem właściwym jest wojewódzki inspektor i jako organ wyższego stopnia Główny Inspektor.

Art. 6

1. Inspekcja podlega Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
2. Głównego Inspektora powołuje i odwołuje Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
3. Zastępców Głównego Inspektora powołuje i odwołuje Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, na wniosek Głównego Inspektora.

Art. 7

1. Główny Inspektor kieruje działalnością Inspekcji przy pomocy Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej, zwanego dalej „Głównym Inspektoratem”.
2. Główny Inspektorat jest jednostką budżetową.
3. Organizację Głównego Inspektoratu określi statut nadany, w drodze rozporządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów.
4. Statut Głównego Inspektoratu, o którym mowa w ust. 3, powinien określać w szczególności rodzaje komórek organizacyjnych wchodzących w skład Głównego Inspektoratu.

Art. 8

1. Wojewódzkiego inspektora powołuje i odwołuje wojewoda za zgodą Głównego Inspektora.
2. Zastępców wojewódzkiego inspektora powołuje i odwołuje wojewoda na wniosek wojewódzkiego inspektora, po zasięgnięciu opinii Głównego Inspektora.
3. Wojewódzki inspektor kieruje działalnością wojewódzkiego inspektoratu inspekcji handlowej, zwanego dalej „wojewódzkim inspektoratem”.

4. Wojewódzki inspektorat jest jednostką budżetową.
5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady organizacji wojewódzkich inspektoratów.
6. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 5, powinno określać w szczególności rodzaje komórek organizacyjnych wchodzących w skład wojewódzkich inspektoratów i ich delegatur.

Art. 9

1. Organy Inspekcji wykonują zadania określone w ustawie na podstawie okresowych planów kontroli; mogą też podejmować kontrole nieplanowane, jeżeli wymaga tego interes konsumentów lub interes gospodarczy państwa.
2. Główny Inspektor może, na wniosek Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub z własnej inicjatywy, zlecić wojewódzkiemu inspektorowi przeprowadzenie dodatkowej kontroli, jeżeli jest to niezbędne w celu zbadania zjawisk lub procesów gospodarczych zachodzących na rynku.
3. Główny Inspektor opracowuje kierunki działania Inspekcji oraz okresowe plany kontroli o znaczeniu krajowym, zatwierdzone przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
4. Wojewódzki inspektor ustala plany pracy uwzględniające kierunki działania i plany, o których mowa w ust. 3, oraz potrzeby określone przez wojewodę.

Art. 10

Do zakresu działania Głównego Inspektora należy w szczególności:

- 1) organizowanie i koordynowanie kontroli o znaczeniu krajowym,
- 2) sprawowanie kontroli realizacji przez wojewódzkich inspektorów zadań i kompetencji określonych w ustawie i przepisach odrębnych,
- 3) wydawanie wytycznych i zaleceń zapewniających jednolitość postępowania Inspekcji oraz nadzór nad ich realizacją,
- 4) organizowanie szkolenia inspektorów,
- 5) opracowywanie projektów aktów prawnych regulujących problematykę należącą do zakresu działania Inspekcji,
- 6) dokonywanie dla potrzeb organów administracji rządowej analiz i ocen funkcjonowania rynku oraz stanu ochrony interesów i praw konsumentów,
- 7) sygnalizowanie Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów potrzeby zmian przepisów prawa regulujących zasady prowadzenia działalności gospodarczej oraz ochrony interesów i praw konsumentów,
- 8) prowadzenie laboratoriów kontrolno - analitycznych Inspekcji,
- 9) współpraca z zagranicznymi służbami kontrolnymi o podobnym charakterze,
- 10) sporządzanie rocznych sprawozdań z działalności Inspekcji i przedkładanie ich Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- 11) wykonywanie zadań i kompetencji określonych w przepisach odrębnych.

Art. 11

1. Do zakresu działania wojewódzkich inspektorów należy wykonywanie zadań i kompetencji określonych w art. 3 ustawy lub przepisach odrębnych, a także sporządzanie rocznych sprawozdań z działalności i przedkładanie ich Głównemu Inspektorowi i wojewodom.
2. Wojewódzki inspektor może prowadzić laboratorium kontrolno - analityczne Inspekcji.
3. Wojewódzki inspektor prowadzi listę rzeczoznawców do spraw jakości produktów lub usług.
4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady, warunki i tryb wpisu na listę rzeczoznawców, o której mowa w ust. 3, oraz zasady i tryb weryfikacji oraz nadzoru nad działalnością rzeczoznawców wpisanych na listę.

Art. 12

1. Inspekcja współdziała z powiatowym (miejskim) rzecznikiem konsumentów, organami administracji rządowej i samorządowej, organami kontroli oraz organizacjami pozarządowymi reprezentującymi interesy konsumentów.
2. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia sposób współdziałania organów Inspekcji z powiatowym (miejskim) rzecznikiem konsumentów oraz organami i organizacjami, o których mowa w ust. 1.
3. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać zasady i formy współdziałania organów Inspekcji z podmiotami, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 3 **Postępowanie kontrolne**

Art. 13

1. Postępowanie kontrolne wszczyna i prowadzi inspektor na podstawie pisemnego upoważnienia imiennego wydanego przez wojewódzkiego inspektora.
2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać:
 - 1) imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz numer legitymacji służbowej inspektora przeprowadzającego kontrolę,
 - 2) podstawę prawną do przeprowadzenia kontroli,
 - 3) dane identyfikujące kontrolowanego,
 - 4) termin przeprowadzenia kontroli,
 - 5) pouczenie o skutkach prawnych uniemożliwienia albo utrudniania inspektorowi przeprowadzenia czynności kontrolnych.

Art. 14

Przed przystąpieniem do kontroli inspektor jest obowiązany okazać kontrolowanemu lub jego przedstawicielowi legitymację służbową oraz upoważnienie imienne do przeprowadzenia kontroli.

Art. 15

1. Kontrolę przeprowadza się w siedzibie kontrolowanego oraz w miejscach i czasie wykonywania jego działalności, w obecności kontrolowanego lub jego przedstawiciela, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Czynności kontrolne mogą być przeprowadzane w siedzibie organu Inspekcji, jeżeli jest to niezbędne dla wyjaśnienia okoliczności sprawy.

3. Przeprowadzający kontrole mają obowiązek przeprowadzać je w sposób sprawny i możliwie nie zakłócający funkcjonowania kontrolowanego.

Art. 16

1. W toku postępowania kontrolnego inspektor może:

- 1) badać akta, dokumenty, ewidencje i informacje w zakresie objętym kontrolą oraz żądać od kontrolowanego lub jego przedstawiciela sporządzenia niezbędnych kopii,
- 2) dokonywać oględzin terenów, obiektów, pomieszczeń, środków przewozowych, produktów i innych rzeczy w zakresie objętym kontrolą,
- 3) badać przebieg określonych czynności,
- 4) legitymować osoby w celu stwierdzenia ich tożsamości, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli,
- 5) żądać od kontrolowanego lub jego przedstawiciela niezwłocznego usunięcia uchybień porządkowych i organizacyjnych,
- 6) żądać od kontrolowanego oraz jego przedstawiciela udzielenia w wyznaczonym terminie pisemnych i ustnych wyjaśnień w sprawach objętych zakresem kontroli,
- 7) przesłuchiwać osoby w charakterze strony, świadka lub biegłego, jeżeli jest to niezbędne dla wyczerpującego wyjaśnienia okoliczności sprawy,
- 8) zasięgać opinii biegłych, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli,
- 9) zabezpieczać dowody, produkty, pomieszczenia i środki przewozowe,
- 10) pobierać próbki produktów do badań,
- 11) sprawdzić rzetelność obsługi poprzez dokonanie zakupu produktu lub usługi,
- 12) zbierać inne niezbędne materiały w zakresie objętym kontrolą,
- 13) przeprowadzić inne czynności kontrolne niezbędne do wykonania zadań kontroli.

2. Kontrolowany jest obowiązany umożliwić inspektorowi dokonanie czynności kontrolnych, o których mowa w ust. 1.

3. Zgodność kopii z oryginałami akt, dokumentów, ewidencji i informacji potwierdza kontrolowany lub jego przedstawiciel.

4. Produkt nabyty w ramach zakupu, o którym mowa w ust. 1 pkt 11, podlega zwrotowi w toku kontroli, jeżeli jest w stanie nienaruszonym; należność za zwrócony produkt podlega zwrotowi.

5. Uzyskane w trakcie kontroli informacje dotyczące stosowanej przez kontrolowanego technologii lub stanowiące tajemnicę handlową są objęte tajemnicą służbową; nie dotyczy to informacji, których ujawnienie jest niezbędne ze względu na konieczność usunięcia zagrożeń związanych z produktem lub usługą.

Art. 17

1. Inspektor jest uprawniony do wstępu oraz poruszania się w obiektach, pomieszczeniach i na terenie jednostki kontrolowanej za okazaniem legitymacji służbowej, bez obowiązku uzyskiwania przepustki przewidzianej w regulaminie wewnętrznym, oraz nie podlega rewizji osobistej.

2. Inspektor podlega przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy, obowiązującym w jednostce kontrolowanej.

Art. 18

1. Wojewódzki Inspektor może zarządzić w toku kontroli, w drodze decyzji, ograniczenie wprowadzania do obrotu, wstrzymanie wprowadzania do obrotu lub wycofanie z obrotu produktów albo wstrzymanie świadczenia usług, bądź niezwłoczne usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, jeżeli jest to konieczne ze względu na bezpieczeństwo lub interes konsumentów albo interes gospodarczy państwa.

2. Wojewódzki inspektor może upoważnić inspektora do wydania w jego imieniu w toku kontroli decyzji, o której mowa w ust. 1.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Art. 19

1. Wojewódzki inspektor może wnioskować do właściwego miejscowo komendanta policji o asystę policji, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli.

2. Na polecenie wojewódzkiego inspektora właściwy miejscowo komendant policji zobowiązany jest do zapewnienia inspektorowi pomocy policji w toku wykonywania czynności kontrolnych.

Art. 20

1. Ustalenia kontroli inspektor dokumentuje w protokole kontroli.

2. Kontrolowany może zgłosić uwagi bezpośrednio do protokołu kontroli lub w terminie 7 dni od przedstawienia protokołu do podpisu wnieść je na piśmie.

3. Wojewódzki inspektor jest zobowiązany jest ustosunkować się do uwag zgłoszonych do protokołu kontroli niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 14 dni, od dnia ich otrzymania.

Art. 21

W przypadku zabezpieczenia towarów, dokumentów i innych rzeczy, pobrania próbek, dokonania oględzin lub przeprowadzenia innych dowodów, sporządza się odrębny protokół.

Art. 22

Pracownicy Inspekcji w związku z wykonywaniem czynności kontrolnych korzystają z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

Rozdział 4 Postępowanie kontrolne uproszczone

Art. 23

Główny Inspektor lub wojewoda może zlecić wojewódzkiemu inspektorowi przeprowadzenie kontroli uproszczonej, zwanej dalej lustracją, w celu zbadania występujących na rynku zagrożeń praw lub interesów konsumentów albo zagrożeń dla interesu gospodarczego państwa.

Art. 24

1. W postępowaniu kontrolnym uproszczonym stosuje się przepisy art. 13, 14, 15, 16 ust. 1 pkt 1 – 6, ust. 2, 3 i 5 oraz art. 17.
2. Z przeprowadzonej lustracji inspektor sporządza raport służbowy.

Rozdział 5 Zabezpieczenie

Art. 25

1. Wojewódzki inspektor może, w drodze postanowienia, dokonać zabezpieczenia dowodów na czas niezbędny dla realizacji zadań kontroli.
2. Zabezpieczeniu, o którym mowa w ust. 1, podlegają dokumenty, ewidencje, informacje oraz produkty i inne rzeczy, jeżeli stanowią lub mogą stanowić dowód nieprawidłowości stwierdzonych w toku kontroli, z wyłączeniem produktów łatwo psujących się lub ulegających innym szybkim zmianom biochemicznym.
3. Wojewódzki inspektor może upoważnić inspektora do wydania w jego imieniu postanowienia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 26

Wojewódzki inspektor może, w drodze postanowienia, zabezpieczyć produkt w celu ustalenia jego rzeczywistej jakości, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że jakość produktu nie odpowiada jakości deklarowanej przez producenta lub wymaganiom określonym w przepisach odrębnych albo dokumentach normalizacyjnych, bądź produkt jest nieprawidłowo oznaczony. Przepis art. 25 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6 **Pobieranie i badanie próbek produktów**

Art. 27

1. Próbkę produktów pobiera się w celu ustalenia czy produkt spełnia wymagania jakościowe i bezpieczeństwa określone w przepisach odrębnych lub dokumentach normalizacyjnych lub czy jego jakość odpowiada jakości deklarowanej przez przedsiębiorcę.
2. Próbkę produktów pobiera się w celu poddania badaniom, w ilościach i w sposób określony w przepisach odrębnych albo dokumentach normalizacyjnych, a w razie braku takiego określenia - w ilościach niezbędnych do przeprowadzenia badań.
3. Pobranie próbki produktu stwierdza się poprzez sporządzenie protokołu.
4. Po przeprowadzeniu badań wykonujący badanie wydaje świadectwo badań.

Art. 28

1. Równocześnie z pobraniem próbki produktu należy, z zastrzeżeniem ust. 3, pobrać i zabezpieczyć dodatkową próbkę produktu z tej samej partii w ilości odpowiadającej ilości pobranej do badań (próbka kontrolna). Przepis art. 27 ust. 2 stosuje się odpowiednio.
2. Próbka kontrolna jest przechowywana przez kontrolowanego do czasu jej zwolnienia przez wojewódzkiego inspektora, w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości lub cech charakterystycznych; w tym czasie nie może być wprowadzana do obrotu.
3. Próbkę kontrolnej nie pobiera się, jeżeli :
 - 1) pobranie próbki byłoby utrudnione z uwagi na wartość, rodzaj lub niewielką ilość produktu,
 - 2) przechowanie próbki w warunkach uniemożliwiających zmianę jakości lub cech charakterystycznych produktu jest niemożliwe,
 - 3) próbka produktu została poddana badaniom organoleptycznym w toku kontroli, chyba że wyniki tych badań uzasadniają podejrzenie, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach prawa lub dokumentach normalizacyjnych albo jego jakość nie odpowiada jakości deklarowanej.

Art. 29

1. Badania pobranych próbek produktów i próbek kontrolnych przeprowadzają, z zastrzeżeniem ust. 2, laboratoria kontrolno - analityczne Inspekcji.

2. W przypadku, gdy laboratoria Inspekcji nie mogą wykonać badań organ Inspekcji może zawrzeć umowę o wykonanie badań pobranej próbki z innym wyspecjalizowanym laboratorium.

3. Badanie próbki kontrolnej przeprowadza się na wniosek lub z urzędu.

Art. 30

1. Jeżeli przeprowadzone badania wykazały, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach odrębnych lub deklaracji, kontrolowany jest obowiązany do:

- 1) uiszczenia wojewódzkiemu inspektorowi kwoty stanowiącej równowartość kosztów przeprowadzonych badań,
- 2) zwrotu wojewódzkiemu inspektorowi kwoty stanowiącej równowartość próbki produktu i próbki kontrolnej.

2. Do należności pieniężnych, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 31

1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb pobierania i badania próbek produktów przez organy Inspekcji.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:

- 1) tryb pobierania i badania próbek produktów,
- 2) wzór protokołu pobrania próbki produktu lub próbki kontrolnej,
- 3) sposób zabezpieczenia próbek produktów i próbek kontrolnych,
- 4) wzór świadectwa badań,
- 5) sposób postępowania z pozostałościami po próbkach,
- 6) sposób ustalania wysokości należności pieniężnych, o których mowa w art. 30 ust. 1, oraz ich uiszczania lub zwrotu.

Rozdział 7 **Postępowanie pokontrolne**

Art. 32

Jeżeli jest to niezbędne dla usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, wojewódzki inspektor wyda w drodze decyzji zarządzenie pokontrolne. Kontrolowany jest obowiązany poinformować wojewódzkiego inspektora, w wyznaczonym terminie, o sposobie wykonania zarządzenia.

Art. 33

1. Wojewódzki inspektor kieruje do kontrolowanego lub jednostki nadrzędnej wystąpienie pokontrolne, informujące o innych stwierdzonych uchybieniach, zawierające wnioski o ich usunięcie.
2. Kontrolowany lub jednostka nadrzędna są obowiązani udzielić odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne w wyznaczonym terminie.

Art. 34

Wojewódzki inspektor na podstawie wyników postępowania kontrolnego kieruje wystąpienie pokontrolne do producenta lub importera produktów badanych w toku kontroli, jeżeli jest to niezbędne w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Przepis art. 33 ust 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 35

1. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania organów Inspekcji, wzory legitymacji służbowej pracowników Inspekcji oraz tryb ich wydawania i wymiany.
2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:
 - 1) sposób dokumentowania wyników kontroli, a w szczególności wzory formularzy protokołów stosowanych w toku postępowania kontrolnego oraz przed polubownym sądem konsumenckim,
 - 2) sposób zabezpieczania dowodów i produktów,
 - 3) wzory legitymacji służbowych pracowników Inspekcji oraz tryb ich wydawania i wymiany.

Rozdział 8 **Postępowanie mediacyjne**

Art. 36

1. Jeżeli przemawia za tym charakter sprawy, wojewódzki inspektor podejmuje działania mediacyjne w celu polubownego załatwienia sporu cywilnoprawnego między konsumentem a przedsiębiorcą.
2. Postępowanie mediacyjne wszczyna się na wniosek konsumenta lub z urzędu.
3. W toku postępowania mediacyjnego wojewódzki inspektor zapoznaje przedsiębiorcę z roszczeniem konsumenta, przedstawia stronom sporu przepisy prawa mające zastosowanie w sprawie oraz ewentualne propozycje polubownego załatwienia sporu.
4. Wojewódzki inspektor może wyznaczyć stronom termin do polubownego załatwienia sprawy.

5. Wojewódzki inspektor odstępuje od postępowania mediacyjnego, jeżeli w wyznaczonym terminie sprawa nie została polubownie załatwiona oraz w razie oświadczenia przez co najmniej jedną ze stron, że nie wyraża zgody na polubowne załatwienie sprawy.

Rozdział 9 **Stałe polubowne sądy konsumenckie**

Art. 37

1. Stałe polubowne sądy konsumenckie przy wojewódzkich inspektorach, zwane dalej „sądami”, tworzone są na podstawie umów o zorganizowaniu takich sądów zawartych przez wojewódzkich inspektorów z organizacjami pozarządowymi reprezentującymi konsumentów lub przedsiębiorców oraz innymi zainteresowanymi jednostkami organizacyjnymi.
2. Umowy, o których mowa w ust. 1, określają zasady pokrywania kosztów wynagrodzenia arbitrowi oraz zwrotu kosztów poniesionych w związku z wykonywaniem czynności arbitra.
3. W postępowaniu przed sądami polubownymi w zakresie nie uregulowanym ustawą stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego.
4. Sądy rozpatrują spory o prawa majątkowe wynikłe z umów sprzedaży produktów i świadczenia usług pomiędzy konsumentami i przedsiębiorcami, o ile strony sporu sporządziły zapis na sąd polubowny oraz zgodziły się na warunki regulaminu działania sądu, stanowiącego załącznik do umowy, o której mowa w ust. 1

Rozdział 10 **Przepisy karne**

Art. 38

1. Kto wbrew obowiązkowi nie wykonuje decyzji wydanych przez organ Inspekcji lub z jego upoważnienia przez inspektora albo usuwa dowody lub produkty zabezpieczone w toku kontroli podlega grzywnie w wysokości do 360 stawek dziennych lub karze pozbawienia wolności do 2 lat.
2. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania karnego

Art. 39

1. Kto uniemożliwia albo utrudnia inspektorowi przeprowadzenie czynności kontrolnych podlega karze aresztu do 30 dni albo grzywnie w wysokości do 5.000 zł.
2. Kto wbrew żądaniu inspektora nie usuwa niezwłocznie uchybień porządkowych lub organizacyjnych stwierdzonych w toku kontroli, podlega grzywnie w wysokości do 5000 zł.
3. Orzekanie w sprawach określonych w ust. 1 i 2 następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 11
Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 40

Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy pozostają w mocy odpowiednie przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż 1 rok od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 41

Postępowania wszczęte i nie zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają rozpatrzeniu według przepisów dotychczasowych.

Art. 42

Stałe polubowne sądy konsumenckie przy wojewódzkich inspektorach Inspekcji Handlowej zorganizowane na podstawie przepisów dotychczasowych stają się stałymi polubownymi sądami konsumenckimi w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 43

Traci moc ustawa z dnia 25 lutego 1958 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 1969 r. Nr 26, poz. 206, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, z 1991 r. Nr 65, poz. 279, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668).

Art. 44

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

UZASADNIENIE

Doświadczenia związane z wdrażaniem systemu gospodarki rynkowej oraz wymagania związane z przewidywanym przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej wykazują potrzebę funkcjonowania wyspecjalizowanego organu kontroli powołanego do ochrony konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa.

Dotychczasowa ustawa o Inspekcji Handlowej z dnia 25 lutego 1958 r., mimo wielokrotnych nowelizacji, w niezadowalający sposób reguluje działanie i organizację Inspekcji Handlowej. Ogranicza się przede wszystkim do zapisów, które dotyczą:

- zadań Inspekcji Handlowej, zwanej dalej „Inspekcją” (art. 1),
- zasad organizacji Inspekcji (art. 2 – 4),
- zasad planowania działalności Inspekcji (art. 5),
- współdziałania Inspekcji Handlowej z powiatowym (miejskim) rzecznikiem konsumentów oraz organami administracji publicznej, instytucjami kontrolnymi i organizacjami pozarządowymi działającymi ochrony interesów konsumentów (art. 6),
- zakresu uprawnień kontrolnych Inspekcji Handlowej, w tym prawa do nieodpłatnego pobierania prób towarów na zasadach i w trybie określonym przez Prezesa Rady Ministrów w drodze rozporządzenia, a także niektórych zasad postępowania kontrolnego (art. 7),
- niektórych instrumentów działania Inspekcji Handlowej w postaci prawa do wydawania w określonych przypadkach w toku kontroli zarządzeń podlegających niezwłocznemu wykonaniu oraz prawa do zabezpieczania w określonych przypadkach towaru, którego jakość nie odpowiada jakości deklarowanej (art. 8),
- wyłączenie stosowania przepisów ustawy w odniesieniu do niektórych przedsiębiorców (art. 14).

Obecna ustawa nie zawiera definicji podstawowych pojęć, niewystarczająco określa zakres kompetencji, zasady postępowania i instrumenty działania Inspekcji. Nie ma w niej przepisów normujących podstawowe zagadnienia związane z prowadzeniem postępowania mediacyjnego w sprawach dotyczących sporów cywilnoprawnych pomiędzy konsumentami i przedsiębiorcami. Brak w niej regulacji dotyczących tworzenia i funkcjonowania polubownych sądów konsumenckich. Natomiast przepisy karne są niedostosowane do realiów sytuacji rynkowej. Wreszcie zapis przewidujący uprawnienia Inspekcji Handlowej do wytaczania lub popierania powództwa cywilnego w postępowaniu karnym jest przepisem martwym, zaś tryb postępowania w przypadku, gdy w czasie inspekcji zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa jest uregulowany w przepisach odrębnych.

Działalność Inspekcji Handlowej powinna być jednym z podstawowych instrumentów realizacji prokonsumenckiej polityki państwa, spełniającej warunki przyjęte w tym zakresie w Unii Europejskiej. Projektowana ustawa nadaje Inspekcji status organu kontroli, powołanego do ochrony praw konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa.

Ustawa precyzuje zakres kompetencji Inspekcji oraz zawiera definicje najważniejszych spośród używanych pojęć, mające istotne znaczenie dla prawidłowego wykonywania powierzonych zadań. W projekcie przyjęto definicję konsumenta zgodną z definicją zawartą w Kodeksie cywilnym, tj. wprowadzoną na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271). Definicja przedsiębiorcy

odsyła do przepisów o działalności gospodarczej ze wskazaniem, że obejmuje także importera. Jest to niezbędne dla precyzyjności tej definicji, zwłaszcza w odniesieniu do kontroli produktów pochodzących z importu (podobnie, jak w ustawie o ogólnym bezpieczeństwie produktu). Przewiduje się ukierunkowanie działania Inspekcji przede wszystkim na ochronę interesów i praw konsumentów. Zadania w tym zakresie będą wykonywane głównie poprzez kontrolę produktów i usług, a także prowadzenie mediacji pomiędzy konsumentami i przedsiębiorcami, organizowanie i prowadzenie połączonych sądów konsumenckich oraz prowadzenie poradnictwa dla konsumentów.

Ochronie interesów gospodarczych państwa będzie służyć głównie realizacja przez organy Inspekcji zadań w zakresie kontroli legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów odrębnych, w zakresie produkcji, handlu i usług, jak też sprawowanie kontroli produktów i usług. Projekt zawiera rozszerzony katalog wyłączeń stosowania przepisów ustawy, w tym w odniesieniu do banków i ich działalności bankowej oraz ubezpieczeń i działalności ubezpieczeniowej. Wyłączono także usługi z zakresu ochrony zdrowia i opieki społecznej. Usługi te w dotychczasowej praktyce nie były objęte kontrolą Inspekcji Handlowej. Wynika to z ich specyfiki i szczególnej wiedzy, która jest potrzebna dla ich kontrolowania. Kontrola Inspekcji Handlowej nie obejmuje kontroli jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych u producentów i w obrocie hurtowym oraz kontroli jakości zdrowotnej środków spożywczych i używek.

Przewiduje się utrzymanie dotychczasowej podległości Inspekcji Handlowej Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, będącemu organem centralnym administracji rządowej, powołanym m. in. do kształtowania i realizacji prokonsumenckiej polityki państwa.

Zadania Inspekcji będą wykonywały następujące organy:

- 1) Główny Inspektor Inspekcji Handlowej powoływany i odwoływany przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, kierujący Inspekcją przy pomocy Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej,
- 2) wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora inspekcji handlowej jako kierownika wojewódzkiej inspekcji handlowej wchodzącej w skład zespolonej administracji rządowej w województwie (art. 5 ust. 1 projektu).

Niezbędny wpływ Głównego Inspektora na obsadę stanowisk wojewódzkich inspektorów zapewnia wymóg uzgodnienia ich kandydatur (art. 8 ust. 1 projektu). Natomiast warunkiem powołania i odwołania przez wojewodę zastępcy wojewódzkiego jest zasięgnięcie opinii Głównego Inspektora (art. 8 ust. 2 projektu). Przedstawione regulacje są w pełni zgodne z założeniami reformy administracji rządowej wdrożonej z dniem 1 stycznia 1999 r.

Rozwiązania organizacyjne przyjęte obecnie w wojewódzkich inspektoratach są nadmiernie zróżnicowane, co utrudnia sprawne kierowanie Inspekcją i przyczynia się do niejednolitości postępowania. W tej sytuacji konieczne jest zamieszczenie w projektowanej ustawie delegacji do wydania przez Prezesa Rady Ministrów rozporządzenia regulującego zasady organizacji wojewódzkich inspektoratów, które powinno w szczególności określić rodzaje powoływanych w nich jednostek i komórek organizacyjnych.

Projektowana ustawa ustanawia zasadę wykonywania zadań przez organy Inspekcji na podstawie okresowych planów pracy (art. 9 projektu) oraz precyzuje w niezbędnym stopniu zakres działania Głównego Inspektora i wojewódzkiego inspektora (art. 10 i 11 projektu).

Wśród zadań wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej przewidziano prowadzenie listy rzeczoznawców do spraw jakości produktów i usług. W związku z tym stało się niezbędne upoważnienie Prezesa Rady Ministrów do określenia w drodze rozporządzenia zasad, warunków i trybu wpisu na listę rzeczoznawców, zasad i trybu weryfikacji oraz nadzoru nad działalnością rzeczoznawców.

W projekcie reguluje się w sposób wszechstronny podstawowe zasady postępowania Inspekcji.

W rozdziale 3 ustawy określono zasady postępowania kontrolnego, ustalając obowiązki i uprawnienia organu Inspekcji i inspektora upoważnionego do wszczęcia i prowadzenia kontroli. Inspektor jest zobowiązany przed przystąpieniem do kontroli okazać legitymację służbową oraz pisemne upoważnienie imienne do przeprowadzenia kontroli. Dane jakie powinno zawierać upoważnienie są określone w ustawie. Natomiast wzory legitymacji służbowej oraz upoważnienia będą określone w rozporządzeniu wykonawczym

W projektowanej ustawie odstąpiono od dotychczasowej zasady nieodpłatnego pobierania próbek produktów (art. 16 ust. 1 pkt 10).

Zważywszy na konieczność skutecznej ochrony konsumentów, w art. 18 projektu, przewiduje się możliwość upoważnienia inspektora do wydania decyzji w przedmiocie ograniczenia wprowadzania do obrotu, wstrzymania wprowadzania do obrotu lub wycofania z obrotu produktu albo wstrzymania świadczenia usług, bądź niezwłocznego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, jeśli jest to niezbędne ze względu na bezpieczeństwo lub interes konsumentów albo interes gospodarczy państwa. Przewiduje się również uprawnienie inspektora do żądania w toku kontroli od kontrolowanego lub jego przedstawiciela niezwłocznego usunięcia mniej istotnych uchybień porządkowych i organizacyjnych (art. 16 ust. 1 pkt 5).

Podstawowe regulacje dotyczące postępowania kontrolnego uproszczonego zamieszczono w rozdziale 4 projektu. Postępowanie kontrole uproszczone umożliwia objęcie kontrolą wielu przedsiębiorców w krótkim czasie oraz zbadanie kształtowania się procesów gospodarczych, takich jak np. kształtowanie się cen określonych towarów.

Celowe jest również unormowanie w projektowanej ustawie (rozdział 5) zasad dokonywania zabezpieczenia dowodów oraz produktów, których jakość budzi uzasadnione wątpliwości. Natomiast tryb zabezpieczenia będzie uregulowany w rozporządzeniu wykonawczym.

W rozdziale 6 projektowanej ustawy proponuje się zamieszczenie przepisów dotyczących zasad pobierania i badania próbek produktów.

Zgodnie z projektem próbki pobiera się w celu ustalenia czy produkt spełnia wymagania jakościowe i bezpieczeństwa określone w przepisach odrębnych lub dokumentach normalizacyjnych lub czy jego jakość odpowiada jakości deklarowanej przez przedsiębiorcę. Precyzuje się również zasady pobierania tzw. próbek kontrolnych oraz ustala przypadki, w jakich próbki takich nie pobiera się. W związku z przyjęciem zasady odpłatnego pobierania prób wprowadzono zapis stanowiący o ponoszeniu przez kontrolowanego kosztów

przeprowadzonych badań oraz obowiązku zwrotu równowartości próbek produktów jedynie w przypadkach, gdy badania wykazały, że produkt nie spełnia wymagań określonych w przepisach prawa lub deklaracji.

Tryb pobierania i badania próbek będzie uregulowany w rozporządzeniu wykonawczym (art. 31). Rozporządzenie to będzie w szczególności określało:

- 1) tryb pobierania i badania próbek produktów,
- 2) wzór protokołu pobrania próbki produktu lub próbki kontrolnej,
- 3) sposób zabezpieczenia próbek produktów i próbek kontrolnych,
- 4) wzór świadectwa badań,
- 5) sposób postępowania z pozostałościami po próbkach,
- 6) sposób ustalania wysokości należności pieniężnych, o których mowa w art. 30 ust. 1 oraz ich uiszczenia lub zwrotu.

Projektowana ustawa będzie również normowała, w rozdziale 7, zasady postępowania pokontrolnego, a w szczególności uprawnienia wojewódzkiego inspektora do wydawania decyzji niezbędnych do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz do kierowania wystąpień pokontrolnych do kontrolowanego przedsiębiorcy lub jednostki nadrzędnej albo do producenta lub importera produktów badanych w toku kontroli.

Zważywszy na specyfikę funkcjonowania Inspekcji wprowadzono delegację ustawową, w myśl której Prezes Rady Ministrów będzie uprawniony do określenia w drodze rozporządzenia szczegółowego trybu postępowania jej organów, wzorów legitymacji służbowej pracowników Inspekcji oraz trybu ich wydawania i wymiany (art. 35). Rozporządzenie to powinno normować w niezbędnym zakresie zwłaszcza:

- 1) sposób dokumentowania wyników kontroli, a w szczególności wzory formularzy protokołów stosowanych w toku postępowania kontrolnego,
- 2) sposób zabezpieczania dowodów i produktów,
- 3) wzory legitymacji służbowych pracowników Inspekcji oraz tryb ich wydawania i wymiany.

Rozdział 8 projektu zawiera podstawowe regulacje dotyczące postępowania mediacyjnego, podejmowanego w celu przyczynienia się do polubownego załatwienia sporów majątkowych pomiędzy konsumentami i przedsiębiorcami, pozbawionego uciążliwości związanych z postępowaniem sądowym. Ustawowe uprawnienie organów Inspekcji do podejmowania takich działań jest rozwiązaniem stosunkowo nowym i praktyka w tym zakresie dopiero kształtuje się.

Jednym z ustawowych zadań Inspekcji będzie organizowanie i prowadzenie stałych polubownych sądów konsumenckich. Regulacje zawarte w księdze trzeciej części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego są niewystarczające z punktu widzenia potrzeb związanych z zapewnieniem sprawnego funkcjonowania tych sądów. W tej sytuacji celowe jest unormowanie w rozdziale 9 projektu niektórych istotnych zagadnień dotyczących zwłaszcza sposobu tworzenia polubownych sądów konsumenckich oraz ich właściwości rzeczowej. Szczegółowe zagadnienia związane z organizacją i funkcjonowaniem polubownych sądów konsumenckich winny być uregulowane w regulaminie ich działalności, który będzie załącznikiem do umowy o utworzeniu sądu.

Wprowadzenie rozwiązań dotyczących prowadzenia listy rzeczoznawców przez wojewódzkiego inspektora Inspekcji Handlowej oraz weryfikacji i nadzoru nad ich działalnością spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości łącznej około 600 tys. zł rocznie. Natomiast wprowadzenie zasady odpłatnego pobierania próbek produktów do badań spowoduje dla budżetu państwa skutki finansowe w wysokości około 200 tys. zł w skali roku.

Podkreślić należy, iż regulacje zawarte w projektowanej ustawie, normujące zadania Inspekcji, prawa i obowiązki kontrolowanych oraz zasady postępowania stworzą odpowiednie warunki prawne, organizacyjne i kadrowe dla znaczącego wzrostu efektywności wykonywania zadań ustawowych w zakresie ochrony konsumentów oraz ochrony interesów gospodarczych państwa, jak też do wzrostu wpływów budżetowych w wyniku przeprowadzonych kontroli.

Wdrożenie projektowanej ustawy umożliwi wzmocnienie struktury instytucjonalnej ochrony konsumentów, zgodnie z założeniami Rządowej polityki konsumenckiej na lata 2000 – 2001, a także zobowiązaniami Polski w zakresie dostosowania prawa i instytucji do standardów Unii Europejskiej. Projektowana regulacja umożliwi wyraźniejszy podział kompetencji pomiędzy poszczególnymi organami kontrolnymi działającymi na rynku.

Zgodnie z opinią Komitetu Integracji Europejskiej projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Zastrzeżenia dotyczące definicji przedsiębiorcy i konsumenta oraz wyłączenia spod obowiązku kontroli przez Inspekcję Handlową usług z zakresu ochrony zdrowia i opieki społecznej zostały szczegółowo omówione w uzasadnieniu.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**
Jacek Saryusz-Wolski

Sekr. Min. JSW / 563 / 2000 / DHP- jk

Warszawa, 30.6.2000

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów,

Opinia do projektu ustawy o Inspekcji Handlowej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Jacka Saryusz-Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-80-00) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt określa zadania oraz kompetencje Inspekcji Handlowej w odniesieniu do konsumentów oraz przedsiębiorców.

1. Na pierwszym miejscu należy ocenić definicję „przedsiębiorcy”, z punktu widzenia jej zgodności z prawem Unii Europejskiej. Artykuł 2 ust. 1 projektu odsyła w tym względzie do ustawowego rozumienia tego terminu przewidzianego w ustawie Prawo Działalności Gospodarczej (pdg), uzupełniając definicję o importerów. Należy zatem zastanowić się nad zgodnością tam zamieszczonej definicji z prawem wspólnotowym, mając na uwadze zwłaszcza fakt, że termin „przedsiębiorca” został ustalony w prawie wspólnotowym właśnie na podstawie obowiązujących reguł konkurencji z art. 81 i n. TWE. Definicja terminu „przedsiębiorca” w ujęciu przedmiotowym, w prawie Unii Europejskiej, ustalona została zgodnie z zasadami wykładni funkcjonalnej. Terminem tym obejmuje się każdą samodzielną, oraz nie skierowaną na zaspokajanie codziennych potrzeb działalność osoby, bez względu na jej formę prawną oraz „chęć” czerpania zysków (por. orzeczenie Trybunału

Sprawiedliwości nr 209/78 w sprawie *Fedetab*). Doktryna wspólnotowa przyjmuje (co jest jednak kontrowersyjne), że podstawą istnienia ochrony jako przedsiębiorcy jest cywilnoprawna zdolność do czynności prawnych. W tym znaczeniu definicja ta jest niejako „zaprzeczeniem” pojęcia „konsument”, którego art. 2 ust. 6 projektu definiuje jako osobę zawierającą z przedsiębiorcą umowę w celu bezpośrednio nie związanym z działalnością gospodarczą. Należy na wstępie zaznaczyć, że prawo wspólnotowe nie zna jednoznacznej definicji konsumenta. Wyżej wymienionym pojęciem posługują się liczne dyrektywy np. Dyrektywa Rady 79/112/EWG dotycząca oznaczania środków spożywczych, gdzie jest mowa o „konsumencie indywidualnym”. Z kolei Dyrektywa Rady 85/374/EWG dotycząca odpowiedzialności za produkt, w ogóle o nim nie mówi, a odnosi się do tego, kto nabył produkt do **prywatnego, osobistego** użycia, określając odpowiedzialność przedsiębiorcy na zasadzie ryzyka. Wydaje się zatem że właściwszym kryterium byłoby **kryterium obrotu**, w którym konsumentem będzie każdy kto nabywa towary lub usługi, z wyłączeniem przedsiębiorców w obrocie profesjonalnym. Definicja taka umożliwiłaby, jak się wydaje, w sytuacjach skrajnych, zdefiniowanie, kto, w konkretnej sytuacji, jest przedsiębiorcą a kto konsumentem. Kryterium obrotu kieruje zainteresowania Inspekcji Handlowej nie tylko na kontrolę legalności ale również na kontrolę rzetelności kupieckiej. Uzasadnieniem dla powyższego poglądu jest również sam projekt, który w art. 3 ust. 1 pkt. 1 do zadań IH zalicza m.in. **kontrolę legalności oraz rzetelności przedsiębiorców**. Konsumentem zatem, w świetle powyższych uwag nie powinien być jedynie ktoś zawierający umowę, jak mowa w definicji określonej w art. 2 pkt. 6 projektu. Może się bowiem zdarzyć (np. zawłaszczenie przedmiotu niebezpiecznego przez konsumenta-złodzieja), że do umowy między przedsiębiorcą a konsumentem w ogóle nie doszło a wspomniany konsument-złodziej ucierpiał z przyczyn tkwiących immanentnie w nierzetelnym produkcie wyprodukowanym przez przedsiębiorcę, który nie wypełnił odpowiednich postanowień Dyrektywy Rady 85/374/EWG dotyczącej odpowiedzialności za produkt, tudzież Dyrektywy 92/52/EWG o ogólnym bezpieczeństwie produktu. Inspekcja Handlowa w interesie ogółu konsumentów będzie przecież zobowiązana do podjęcia działań kontrolnych.

2. Kolejnym zagadnieniem wartym zauważenia jest wyłączenie przez projekt spod obowiązku kontroli przez IH, **usług w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej** (art. 4 pkt. 11). Trzeba, mając na uwadze praktykę funkcjonowania ustawy, zwrócić uwagę na następujący przypadek. Otóż może zdarzyć się, że dojdzie do nierzetelnego obchodzenia się przez szpitale lub jednostki, z którymi będą one współpracować, z przykładowo tu wy-

mienionymi protezami, implantami, narządami. Zastosowanie tych produktów dla konsumenta może być szczególnie istotne, zważywszy na chronioną Dyrektywą 85/374/EWG jego integralność cielesną oraz życie. Wydaje się że jest to niedopuszczalne w tak generalnym zakresie, o którym mówi projekt (wszelkie usługi w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej). Należałoby zatem pomyśleć nad dookreśleniem art. 4 pkt. 11 w taki sposób, aby stało się jasne, że nie chodzi w tym przypadku o pominięcie produktów służących ochronie zdrowia i życia konsumenta w stosunkach medycznych. W uwagach podniesionych powyżej nie chodzi o tzw. **ryzyko rozwojowe**, które wyłącza odpowiedzialność producenta na zasadzie ryzyka, zrzucając tym samym ciężar dowodu na konsumenta (czyli powrót do zasady odpowiedzialności na zasadzie winy).

3. **W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o Inspekcji Handlowej jest, z zastrzeżeniem uwag zawartych w pkt. 1 i 2, zgodny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

PODSEKRETARZ STANU
w/z *Paweł Samecki*

Paweł Samecki

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Tadeusz Aziewicz
Prezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 6 lipca 2000 r.

Cena - 1,11zł + 22% VAT

